

Osvežujoči »Studenci«

Beneškoslovenski kulturni krožek »Studenci« je priredil v nedeljo, 18. t.m., na Njivi v Reziji drugi simpozij ali pogovor za okroglo mizo v letošnji sezoni. Predmet pogovora je bil, kot je za ta krožek sicer že v navadi, ne samo aktualen, temveč tudi stvaren. Šlo je za problematiko »občinskih list in za njihove perspektive«, seveda na območju vzdolž italijansko-jugoslovanske meje v videmski pokrajini. Na zadnjih upravnih volitvah so namreč »občinske liste« prodorno zmagale v petih občinah tega območja, in sicer v Grmeku, Špetru, Tipani, Fojdi in Reziji, iz česar bi morda lahko sklepali, da utegnejo takšne liste predstavljati alternativno dosedanjemu nadvladi Krščanske demokracije.

Prvi predavatelj na simpoziju v Reziji, sociolog dr. Ferruccio Clavora je pojav »občinskih list« širše uokviril in ga upravičeno prikazal kot posledico krize političnih strank ter prizadevanj za demokracijo prenovo; komunist Pino Blaseti, občinski odbornik v Špetru, je proučil odnose med posameznimi strankarskimi komponentami znotraj občinskih list in nakazal možnosti njihovega nadaljnjega razvoja; župan iz Rezije Barbarino je govoril o vlogi in nalogah neodvisnežev, pri čemer je posvetil največjo pozornost katoliškemu demokratu; občinski odbornik iz Tipane, socialist Michelizza pa je v svojih izjavah skušal odgovoriti na vprašanje, ali predstavljajo »občinske liste« politično alternativo na obmejnem območju videmske pokrajine ali ne.

Že iz same tematike, ki je bila predmet razprave na tem simpoziju, jasno izhaja, da osnovna izhodišča, na katerih temeljijo omenjene občinske liste, nikakor niso »kvalunkvistična«, kot so jih seveda pristransko in zainteresirano označevali njihovi nasprotniki. Gre, nasprotno, za pojav, ki je zrastle iz globljih korenin in iz iskrene želje ter volje, da se politika povrne k svojim pravim izvorom in da preneha biti le skupek prizadevanj za ohranitev oblasti.

Za slovensko narodno manjšino v Italiji je seveda pri vsem tem najvažnejše, da omenjene občinske liste ne samo zavzemajo pozitiven odnos do manjšinske problematike v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini, temveč da so ali postajajo pomemben dejavnik v okviru prizadevanj za izbojevanje temeljnih pravic slovenske narodnostne skupnosti v videmski pokrajini.

Beneškoslovenski kulturni krožek »Studenci« s svojimi simpoziji in okroglimi mizami opravlja izredno pomembno vlogo

dalje na 8. strani ■

Novi mejni prehod - simbol italijansko-jugoslovanskega prijateljstva

Ob prisotnosti zunanega ministra Italije Emilia Colomba, zveznega sekretarja za zunanje zadeve SFR Jugoslavije, goriškega župana Scarana in predsednika novogoriške občinske skupščine Šušmelja, predsednika deželne vlade Comellija in predsednika Izvršnega sveta SR Slovenije Zemljariča je bil v nedeljo, 18. t. m., uradno in slovesno odprt novi mejni prehod Standrež-Vrtojba. Poleg omenjenih političnih osebnosti se je slovesne otvoritve udeležilo še izredno veliko število političnih predstavnikov z obeh strani meje in večti-sočglava množica. Ob napovedani uri sta se na mejni črti dveh držav rokovala zunanja ministra ob spremstvu županov iz Gorice in Nove Gorice. Tako se je začel uradni del slovesnosti, ki ni bila dolga, a zato tem bolj pristrčna, bodisi po vsebini govorov predstavnikov obeh vlad in obeh občin kot tudi zaradi množične prisotnosti obmejnega prebivalstva, ki je dokazalo na najbolj pristen in odprt način, da si želi na meji miru, prijateljstva sožitja in vsestranskega sodelovanja.

Nejprej je spregovoril goriški župan Antonio Scarano, ki je uvodoma omenil pretekle odnose med obmejnimi prebivalstvom oziroma vsa prizadevanja za spletnje najboljše vezi med občinskima upravama kot tudi med obmejnimi prebivalstvom, s čimer so dozorele vse tiste oblike sodelovanja, ki jih Osimski sporazumi zelo jasno nakazujejo in priporočajo. In na tej podlagi je nastala edina prava pot za ureditev medsebojnih odnosov. Zatem je goriški župan govoril o vlogi povezovanja med obmejnimi deželami in naglasil potrebo po dograditvi avtocestnih priključkov z jugoslovanskim cestnim omrežjem in pri tem mislil na povezavo med Vrtojbo in Razdrtim. Tako bodo tudi obrobni kraji, kot so obmejni, nudili prebivalstvu možnosti nadaljnjega in uspešnej-

šega razvoja. Omenil je nato težave, v katere je zašlo lokalno goriško avtoprevoznitvo zaradi znanih omejitev na jugoslovanski strani in zaželel, da bi v okviru Osimske pogodbe našli posebna dopolnila in dogovore, zato da bi lahko bolje razvijali medsebojno sodelovanje. V svojem govoru pa ni niti s kratko besedo omenil prisotnosti slovenske manjšine, njene vloge povezovalca v obmejni regiji in potrebe po njeni zakonski zaščiti. Z italijanske strani je samo minister Colombo na kratko potrdil voljo obeh vlad delati za utrditev miru v Evropi in za konkretno uresničitev načel, ki izhajajo iz Sklepne helsinške listine in v katerih je vsebovana tudi zaščita etničnih skupin.

Predsednik občinske skupščine iz Nove Gorice Jože Šušmelj je najprej omenil vse dosedaj dosežene dogovore in tudi nanzal vrsto konkretnih objektov, ki sta jih obe državi izvedli: od ceste na Kolovratu, odprtja mejnega prehoda na Erjavčevi cesti do cestne povezave med Goriškimi Brdi in Novo Gorico in do dogovora o skupni obrambi pred točo. Pomen vseh teh realizacij pa bi bil zelo osiromašen, če ne bi gojili tudi pristnih in odkritosrčnih prijateljskih vezi med prebivalci na meji. K temu sporazumevanju pa veliko prispeva tudi slovenska narodna skupnost v Italiji in italijanska v Jugoslaviji. Nadalje je govoril o potrebi pospešenega sodelovanja na gospodarskem in specifično industrijskem področju. Zaključil je z ugotovitvijo, da prisotnost najvišjih predstavnikov obeh držav pomeni veliko priznanje dosedanjim prizadevanjem za dobrososedske odnose, hkrati pa tudi zagotovilo, da se bo sodelovanje med obema državama še bolj uspešno razvijalo v prihodnosti.

Tretji govornik nedeljske slovesnosti je bil sekretar za zunanje zadeve SFR Ju-

dalje na 2. strani ■

TERORIZEM JE SAD NASILJA

V hipu, ko to pišemo, poročajo radijske postaje in televizija o novem hudo delstvu teroristov v Rimu. Spet so umorili dva policista, ko so komaj pokopali v Milanu njihovi prejšnji žrtvi, tudi dva mlada policista. Rimski žrtvi atentatorjev sta policijski častnik Francesco Straullu in policijski agent Ciriaco Di Roma. Oba sta bila v službi pri političnem uradu DIGOS pri rimski kvesturi. Atentat je bil

napravljen podobno kot v Milanu, po čemer se da sklepati, da so ga izvršili isti teroristi ali pa je bil zasnovan v isti centrali.

Nekateri mislijo, da so policisti in pripadniki drugih varnostnih korpusov, kot npr. karabinjerji, financarji, ki so tudi dali v zadnjem času svoj krvavi doprinos v obrambi javne varnosti, premalo izvežba-

dalje na 3. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 25. oktobra, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kme-tijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Ro-janu; 10.30 Nediški zvon; 11.00 Mladinski oder: »Ro-boti so med nami« — 3. in zadnji del; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Ita-liji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Na Goriškem valu; Šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditve; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 26. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Go-spodarska problematika pri nas in v svetu; 8.45 Glas-bene skice; 9.30 Nenavadno kramljanje o navadnih stvarih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Kulturni dogodki; Zasebna slo-venščina v 17. stoletju; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; Trbiž, 12. aprila: mešani zbor »Zarja« iz Zelzane Kaple, Dekliški zbor iz Devina in Moški zbor iz Zabnic; 14.00 Kratka poročila; 14.10 O-troški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Carlo Sgorlon: »Veter v vinogradu«; 15.00 V svetu športa in glasbe; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Pesniške podobe in usode; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 27. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Do-bro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Doma-či obrabi; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Ali ste že prebrali? 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Kulturno pismo; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano; 14.55 Naš jezik; 15.00 Glasbeni magazin; 16.00 Slovenci v miljskem okolišu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Ferdo Kozak: »Punčka«, Radijska pri-redba in režija: Jože Babič; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 28. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Naš otrok; 10.00 Kratka poročila in pregled ti-ska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadikih dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Ekumenski zbor iz Trsta; 14.00 Kratka poročila; 14.10 troški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Carlo Sgorlon: »Veter v vinogradu«; 15.00 Ameriški gleda-liški musical; 16.00 Sto let telesno-kulturnega ude-ještvojanja med Slovenci na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Letošnja revija Primor-ska poje; 18.00 Slovenska literatura v Italiji; 18.15 Glasovi iz preteklosti; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 29. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Do-bro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Zivoze-leno; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Psihološki utrinki; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Od Milj do Devina; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.55 Naš jezik; 15.00 Jugoslovanski izvajal-ci; 16.00 Primorska duhovščina pod fašizmom; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.40 Sodobne slo-venske novele; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 30. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 12 let stra-tegije napetosti v Italiji; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Svet se vrsti počasi; 10.00 Kratka poročila in pre-gled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Na goriškem valu Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Četrtekova srečanja; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Carlo Sgorlon: »Veter v vi-nogradu« 3. del.; 15.00 Film in filmska glasba; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in gla-sba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Zasebna slovenšči-na v 17. stoletju; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 31. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Do-bro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.45 Glasbe-ne skice; 9.30 Jaz ženska, žena, mati, gospodinja; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Danes in jutri — Oddaja o režiji; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka po-roči; 14.10 Mladi pisci; 14.30 Poslušali boste; 14.55 Naš jezik; 15.00 Zaznimo s črko »A«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Mali oder: Kristina Vrhovec - Emil Smasek: »Burka o jezičnem dohtarju«; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Novi mejni prehod...

■ nadaljevanje s 1. strani

goslavije Josip Vrhovec, ki je podčrtal, da odprtje novega mejnega prehoda po-meni tudi simbol obojestranske privrže-nosti dobrososedski in prijateljski politiki, kar ni samo želja obeh vlad, ampak izra-zito hotenje obmejnega prebivalstva. Kar se tiče narodnih skupnosti, je izrazil pre-pričanje, da se bodo nadaljevali napori za vsestranski razvoj italijanske narodno-sti, ki živi v Jugoslaviji, istočasno pa »pri-čakujemo popolno ureditev položaja in pravic slovenske manjšine v Italiji«, kajti narodne manjšine so člen krepitve zaupa-nja in razumevanja med državami. Med-sebojni odnosi med Italijo in Jugoslavijo so vzgledni in predstavljajo velik dopri-nos k stabilnosti in utrjevanju miru na tem področju.

Minister Colombo, ki je govoril na zak-ljučku nedeljske slovesnosti, je podčrtal veliko vlogo, ki jo bo opravljal novi mej-ni prehod z vidika povezovanja v Evropi, saj je postavljen v središče cestnega o-mrežja med Zahodom in Vzhodom, prav tako pa tudi med Severom in Jugom. Svo-jo popolno vlogo pa bo ta mejni prehod v celoti lahko izvrševal, ko bodo na jugoslo-vanski strani zgrajene ustrezne cestne po-vezave med Goriško in Podonavjem. Po-leg teh ekonomskih aspektov in gospodar-skih ugodnosti, ki jih bodo novi objekti na meji nudili za vsestransko izmenjavo, je minister Colombo poudaril velik poli-tični pomen tega novega mejnega prehoda, ki predstavlja simbol prijateljstva med obema državama, saj se tako potrjuje ve-ljavnost politike miru in sodelovanja. Za to politiko si prizadevata obe državi; ita-lijska vlada si bo poleg tega še dalje prizadevala, da bo naša dežela tudi v bo-dočnosti opravljala vlogo mostu med ob-mejnimi deželami in pokrajinami. Pri tem bo upoštevala predloge in pričakovanja

tukajšnjega prebivalstva v stalnem posve-tovanju s krajevnimi upravami.

Po prerezu traku in s tem tudi praktičnim odprtjem mejnega prehoda je u-gledne goste na sedežu občine v Novi Go-rici pozdravil predsednik izvršnega sveta Stojan Vodopivec. Tu je zunanji minister Vrhovec sprejel enotno delegacijo Slo-vencev v Italiji, ki so jo sestavljali Da-mjan Paulin, Mirko Primožič, Viljem Čer-no, Ivana Bratina, Andrej Bratuž in Mar-ko Waltritsch. Isto delegacijo je popold-ne sprejel tudi minister Colombo na se-dežu goriške prefektore. Iz Nove Gorice je sprevod krenil po Erjavčevi cesti in ul. S. Gabriele do goriškega županstva, kjer je goriški župan pozdravil oba visoka go-sta. Zatem sta ministra odšla na prefek-turo, kjer sta imela več kot enourni pogo-vor in si izmenjala mnenja o sedanjem mednarodnem trenutku in o medsebojnem sodelovanju; ta vprašanja bosta poglobila na prihodnjem sestanku, sredi novembra, ko bo minister Colombo obiskal Jugoslavi-jo. Istočasno pa je bil na županstvu tudi sestanek med predsednikom Comellijem in Zemljaričem. Po izmenjavi informacij o vprašanih skupnega interesa in o bodo-čih obojestranskih načrtih, je bilo sklenje-na, da se bosta v bližnji bodočnosti sestali delegaciji dežele Furlanije-Juljske kra-jine in SR Slovenije. V kratkem bodo to-rej najvišji predstavniki obeh držav zopet sedli za skupno mizo in sklepali o bodo-čem sodelovanju.

—o—

Glavni tajnik poljske komunistične partije Stanislav Kania je odstopil in na njegovo mesto je bil imenovan sedanji predsednik vlade in obrambni minister Jaruzelski. Na seji Centralnega komiteja so prišla na dan huda nesoglasja, zaradi česar je Kania odstopil. Položaj na Polj-skem se čedalje bolj zaostruje

Ustavno sodišče in narodne manjšine

Vsebina znanega in zloglasnega člena 137 ka-zenskega postopnika, ki izrecno določa, da mora celotna kazenska obravnava potekati v italijan-skem jeziku, če prizadeta stranka obvlada ita-lijski jezik, je bila predmet razprave pred u-stavnim sodiščem v Rimu. Zadevo je pred nekaj leti sprožil na tržaškem sodišču prof. Samo Pahor, čigar branilec je skušal dokazati, da je o-mnenjeni člen kazenskega postopnika v kričečem nasprotju z ustavnimi določili, zlasti s členom 6, ki predvideva zaščito »jezikovnih manjšin«. Pristojni sodnik je tedaj sprejel zahtevo branil-ca, naj se o celotni zadevi izreče ustavno sodišče.

Člen 137 kazenskega postopnika kot tudi u-strezní člen civilnega postopnika določata, da je treba pri razpravah na sodišču uporabljati ita-lijski jezik, če prizadeta stranka obvlada ta je-zik, v nasprotnem primeru pride v poštev le po-moč prevajalca ali tolmača.

Znano je, da sta oba člena bila uveljavljena za časa fašizma in da ju poveljna Italija do zdaj ni spremenila, čeprav so Slovenci to že večkrat zahtevali. Branilec prof. Sama Pahorja je doka-zoval, da omenjeni člen kazenskega postopnika

ni le v kričečem nasprotju z ustavnimi določili, temveč je tudi opozoril na diskriminacijo, ki so je deležni italijanski državljani slovenskega je-zika v primerjavi z italijanskimi državljani nemškega jezika, za katere člen 137 kazenskega po-stopnika ne velja, saj obstaja izrecna norma, ki predvideva, da sme za državljane nemškega je-zika celotna razprava na sodišču potekati v nji-hovem jeziku.

Zanimiva so bila izvajanja državnega pravo-branilca, ki je skušal dokazati, da člen 137 ka-zenskega postopnika ni protiušten, češ da u-stavno določilo o zaščiti jezikovnih manjšin sa-mo po sebi še ne pomeni, da mora za vse manj-šine veljati enaka zaščita oziroma enako ravn-anje, zlasti kadar gre za manjšine, katerih razme-re so »objektivno drugačne«.

Za zdaj še ne vemo, kako bo razsodilo sodiš-če, vendar je očitno, da je skušal državni pravo-branilec dlakocepiti in da mu je bolj pri srcu o-hranitev sedanjega, za manjšine krivičnega stan-ja, kot pa tolmačenje resničnega duha in tudi črke ustavnega določila o zaščiti jezikovnih manj-šin.

TERORIZEM JE SAD NASILJA

■ nadaljevanje s 1. strani

ni za primer takih nenadnih in zahrbtnih napadov. To je težko presoditi, vendar bi jih morala njihova poveljstva vsekakor opozoriti na skrajno previdnost in vedno pripravljenost ter opremiti tudi njihova vozila z zaščitnimi sredstvi za primer nenadnega napada. Morali bi opremiti vozila tako, da bi se policisti lahko v hipu vrgli na dno vozila in začeli tudi sami streljati. Normalni avtomobilski sedeži, ki zavzamejo veliko prostora, so jim v takem primeru nedvomno v veliko napoto.

Toda neglede na take tehnične pripombe o stvarih, ki so stvar tehnikov in vojaških strokovnjakov, se lahko reče zdaj že z veliko gotovostjo, da terorizem v Italiji ni neki izjemen in čudaški pojav, ampak je samo najbolj strupen sad mentalitete nasilja in nezakonitosti, ki vse bolj obvladuje italijansko javno življenje. Nasilju in terorju, čeprav največkrat ne s smrtnim izidom, smo priče zdaj že tako rekoč na vsakem koraku. Gremo na ulico in že po nekaj desetinah metrov naletimo na avto, ki zapira pločnik, da ni mogoče mimo njega. Pešec mora na cestišče za avtomobile, da lahko gre naprej; tudi matere z otroškimi vozički seveda. To je čisto nasilje nad ljudmi, a ostane skoro vedno nezakazano. Nikjer ni nobenega stražnika, da bi dal odpeljati tak avto ali da bi naložil nasilnemu avtomobilistu kazen. Enako je na vseh koncih ulice in na prehodih za pešce — na »zebrah«. Zelo redki so vozniki, ki se ustavijo, ko vidijo, da gre po prehodu pešec ali celo skupina pešcev. Drvijo mimo spredaj in zadaj.

Nasilje je tudi hrup, ki ostane vedno nezakazano. Nasilneži si lahko dovoljujejo vse oblike hrupa, od hupanja do bobnanja in trobentanja, ure in ure, ne da bi jim upal kdo kaj reči, iz strahu, da bi ga pretepli. Sicer pa stojijo zraven pogosto policisti, kot na primer pri ure dolgem bobnanju in trobentanju pred deželno palačo, ne da bi posegli vmes. Kako se počutijo ljudje, ki morajo kje v bližini delati, ali majhni otroci in bolniki v bližnjih hišah?

Nasilje je brezobzirnost voznikov avtobusov, ki zatresnejo vrata nemalokrat, ko je potnik še med vrati, in ki pogosto z užitkom odpeljejo, ko je človek, ki bi

rad na avtobus, komaj tri metre od njega in ga dobro vidijo v svojem retrovizivnem ogledalu. Pogosto smo priče užitka, ki ga ima tak avtobusni voznik. Seveda niso vsi taki, a nekateri so, in ni verjetno, da bi jih kdo prijel in posvaril zaradi tega. Nasilje je tudi brezbržnost, ki jo moramo pogosto prenašati v javnih uradih in celo v gostinskih obratih in trgovinah, ko se nihče ne zmeni za nas in uslužbenci mirno klepetajo dalje, ko mi čakamo. Na vsako besedo kritike izbruhnejo in začnejo izvajati tudi »sankcije«. Nihče ne poseže vmes. Nasilnežev se vsi bojijo. Nasilje je prekinjanje mestnega prometa s samovoljnimi sprevodi, pa naj bi bili ti še tako upravičeni. Toda pravica enega ne sme biti krivica za drugega. Nasilje izvajajo celo javni uradi, ko samovoljno obravnavajo zadeve, ki so jim zaupane, in se ne zmenijo za roke in zakone. Nasilje

je samovoljno in divje zviševanje cen, varanje v kvaliteti blaga in posebno živil ter uslug. Nasilje je goljufanje pri kurjavi, posebno v škodo družin, ki imajo bolnike in dojenčke.

Nasilja je tisoč oblik, kolikor je oblik človeške hudobije, brezobzirnosti in izkoriščanja. Iz splošnega zmagoslavja takega nasilja v vsakdanjem življenju se poraja tudi krvavo nasilje — terorizem, ki ni izjema, ampak samo logična posledica nasilja kot današnjega življenjskega sloga.

—o—

Predsednik vlade Spadolini je v sredo, 21. t.m., imel daljši pogovor s tajniki vseh strank sedanje vladne večine. Predmet pogovora je bilo zlasti vprašanje novega finančnega zakona in državnega proračuna, o čemer poteka razprava v senatni zbornici. Tajniki strank vladne večine so se strinjali z zahtevo vlade, naj se pri javnih izdatkih nikakor ne prekorači meja 50 tisoč milijard lir, kajti v nasprotnem primeru grozi nevarnost vladnim prizadevanjem za zajezitev inflacije.

PROSTOR MLADIH

Skavtsko srečanje na Opčinah

V soboto in nedeljo, 17. in 18. oktobra, je bilo v Marjanišču na Opčinah že običajno vsakoletno skavtsko srečanje, na katerem se zberejo vsi voditelji in voditeljice v organizaciji, vsi starejši, ki se zanjo zanimajo in duhovni voditelji, da pregledajo opravljeno delo obenem pa, da tudi pripravijo načrt za prihodnost.

V soboto popoldne in dobro polovico nedeljskega dne so voditelji pod vodstvom Brune Ciani razmišljali, poslušali razne primere in se medsebojno učili. Predavateljica je po metodi, ki se je naučila na dveh taborečih šolah letos poleti, skušala med prisotnimi, nekako po Sokratovi metodi, izzvati odgovor nato, kaj jim pomeni skavtizem, kako gledajo nanj, na njegovo delovanje, kakšno vlogo igra v naši javnosti, kaj je bilo do sedaj narejenega in kaj bi se še dalo izboljšati. Prisotni so lahko prišli do prav zanimivih zaključkov, ki so pokazali, da se predvsem za vejo izvidnikov in vodnic v zadnjih časih premalo načrtno dela. Seveda so uspehi različni po posameznih krajih, kjer so pač vodi prisotni. Na njihovo delo in vzgojo vpliva več dejavnikov, med prvimi pa gotovo prav ta, da so voditelji sami premalo informirani in je zato večkrat njihovo delo z mladimi tako, da ne privablja pri njih tistega zanimanja in navdušenja za vse dejavnosti, ki jih predvideva skavtska tradicija za delo z izvidniki in vodnicami. Kratki tečaj je tako na pobudo samih voditeljev sprožil nekaj konkretnih zamisli, ki jih bodo lahko uporabili pri vsakotredskem delu v vodu.

Skoraj 400 slovenskih tržaških skavtov in skavtinj zahteva veliko dela od voditeljev, še posebno zato, ker vsa skavtska vzgoja, kot je napisal že njen ustanovitelj, temelji na načelu individualne vzgoje in ne kaluparske. Tako individualno delo z vsakim posameznikom pa zahteva ne samo veliko teoretičnega znanja, ampak tudi dobršno mero fantazije in prilagodljivosti kraju, kjer vod deluje. Vsekakor pa že

številu članov in članic kaže, da je organizacija v vseh teh letih znala biti živa in aktivna, taka da se je lahko razvila kljub nedvomnim težavam, ki so nastopile v njeni tridesetletni zgodovini.

Ze trideset let je namreč od takrat, ko je bila ustanovljena v Škednju prva skavtska skupina. O tem in o zgodovini organizacije na Tržaškem bomo kdaj kaj natančnega napisali v eni prihodnjih števil. Naj povemo samo, da bo organizacija pomembno obletnico proslavila s posebno prireditvijo, kot je to naredila tudi ob drugih podobnih jubilejih.

Ko se je omenjeni del nedeljskega programa, ki je bil posvečen strokovni izpopolnitvi voditeljev in voditeljic, zaključil, so se prisotni udeležili sv. maše, ki jo je daroval duhovni vodja skavtinj Tone Bendenčič. Po maši so naredili zaključke, ki bodo prišli v poštev pri delu. Ostali del dneva so posvetili reševanju stvarnih vprašanj, kot so določanje nekaterih »služb« v organizaciji, razni stegovodje — voditelji skupin, ali gospodar itd.

Sobotno in nedeljsko srečanje na Opčinah je gotovo pomenilo važen dogodek, ki bo imel svoje sadove v delovanju organizacije. Nekoliko več dela in skrbi bo organizacija skušala letos posvetiti prav srednji veji, veji izvidnikov in vodnic in seveda tudi novincem roverjem in popotnicam, to je tistim mladim, ki se pripravljajo na roverizem oziroma na delo v organizaciji ali izven nje, vedno v smislu roverskega gesla »služiti«, se pravi zastonj in z veseljem opravljati katerokoli delo v korist družbe, okolja, v katerem posameznik živi in deluje. Upajmo, da bo za skavte in skavtinje, ki letos stopajo v četrto desetletje delovanja na Tržaškem, tudi prihodnost tako plodna, kot so bila zadnja tri desetletja, in da bodo tudi otroci prvih zamejskih skavtov, ki so danes v organizaciji, od nje odnesli to, kar so njihovi očetje in matere, ko so bili sami izvidniki oziroma vodnice.

SOCIALISTI PREVZELI OBLAST V GRČIJI

Na državnozbornih volitvah v Grčiji je prodorno zmagala Vsegrška socialistična stranka. Njen voditelj Andreas Papanreu, ki je star 61 let in je dolgo živel v Združenih državah, je od predsednika republike Karamanlisa prejel nalogo za sestavo nove vlade. V zunanji politiki zagovarja ta stranka odpravo ameriških vojaških oporišč z grškega ozemlja, izstop iz Atlantske zveze ter referendum glede priključitve Grčije Evropski gospodarski skupnosti. V novem parlamentu ima vsegrška socialistična stranka absolutno večino. Na volitvah je doživela hud poraz stranka »nova demokracija« ministrskega predsednika Rallisa.

Park ob Timavi

Tržaški Kras je za znanstvenike in jamarje gotovo zelo zanimiv svet. Tu se je pravzaprav razvila ta veda, ki je prav gotovo zelo zanimiva. Za speleologa je tako bilo zanimivo vprašanje toka reke Timave, ki nenadoma izvira iz skale v Štivanu in se po nekaj stometrski poti že izliva v morje. Stara zgodba pravi, da je to bila reka, ob kateri so starogrški junaki Argonavti spet zložili svojo ladjo Argo in se z lastnim runom odpravili nazaj na povratno pot v domovino. Prav tako razni zgodovinski ostanki in dokazi potrjujejo dejstvo, da je bila Timava nekakšno pristanišče v rimskih časih in pomembno trgovsko središče. Za domačine pa je bila Timava predvsem reka, voda. Na Jaknah, kjer se tok malo umiri, so prali perilo, v poletnih sušnih dneh so prihajali po vodo zase in za živino.

Toda pustimo preteklost in pogledjmo raje na današnji čas. Ob Timavi je zrasla papirnica in za njo gradijo sedaj še druge tovarne. Ob spodnjem delu reke Timave, kjer so nekdanje najboljše devinske njive, od kmetov vedno opevani Bokadin, ki je imel bogato zemljo in ni trpel suše, je zraslo ribiško naselje. Timava in njeno naravno kolje pa se je vedno bolj utesnjevalo in se kvarilo. Prav zaradi teh velikih naravnih in tudi zgodovinskih vrednot se že nekaj časa govori, da bodo ob Timavi uredili park.

Širša javnost je lahko o tem kaj več zvedela v soboto, ko je bila v Naselju sv. Mavra pri Sosljanu konferenca, ki je imela prav ta namen, da obvesti in seznanja javnost o tem namenu devinsko-nabrežinske občine tako z didaktično-naturalističnega kot s kulturno-znanstvenega vidika ter seveda tudi turistično-gospodarskega, saj bi občina, ki je pomembna turistična prehodna točka, še bolj pridobila na svoji privlačnosti za tuje goste.

Na konferenci je predaval dr. Franko Perco, znani tržaški naravoslovec in strokovnjak zadruga »Naturstudio« v Trstu. Prav ta zadruga je tudi izdelala načrt za ovrednotenje naravnega bogastva reke Timave, njenih bregov in izliva, ter seveda tudi toka.

Nato je spregovoril občinski odbornik Marino Vacci, ki je v svojem posegu povedal, kaj je občina naredila za uresničitev te pobude. Giuliano Goat, predsednik družbenega sklada delavcev štivanske papirnice, pa je obrazložil nekaj stališč štivanske papirnice, ki je tudi soudeležena pri uresnitvi tega parka. Saj je splošno znano, da tudi njeni odpadki mažejo vodo v reki in seveda tudi morje, ki ni niti kilometer oddaljeno.

Če bo prišlo do uresnitve tega parka, bo to zelo pomemben uspeh tudi z ekološke plati, saj je prvi pogoj, če hočemo ohraniti oziroma vrniti neoskrunjeno okolje reki Timavi in njeni okolici, tudi ta, da bodo njene vode čiste. Seveda bodo pri tem morale sodelovati tudi jugoslovanske oblasti in tovarne, ki so dosedaj mazale gornji tok Reke, ki se izgublja v globinah Škocijanskih jam, z vso svojo silo in vodnim bogastvom pa izvira pri Štivanu.

Glasbeni popoldnevi v repentabrski cerkvi

V zadnjih letih se je v svetu spet pojavilo zanimanje za staro glasbo. Tudi pri Glasbeni matici je tako zaživel odsek za staro glasbo, ki ga vodita prof. Miloš Pahor in prof. Dina Slama. Prav na pobudo tega odseka in s sodelovanjem Deželnega sedeža RAI ter župnije Repentabor je bil v nedeljo v repentabrski cerkvi prvi od štirih koncertov baročne glasbe. Pobuda sama na sebi je gotovo zelo pozitivna in zanimanja vredna, saj bo s svojimi štirimi koncerti gotovo lahko seznanila veliko število ljudi z glasbeniki in glasbo, ki je nastala v 18. stoletju. Prav zato ne moremo v nekem smislu govoriti o stari glasbi, saj je to čas, ko so nastajala najboljše dela velikanov, kot so Bach, Mozart, Haydn in seveda tudi drugih, Telemana, Bachovih sinov, Händla in mnogih drugih, ki so trajno zapisani v zgodovini glasbe.

Zelo hvalevredno je zato, da se je odsek za staro glasbo odločil za novo pobudo. Odsek je v prejšnjih letih priredil več strokovnih tečajev, ki so imeli prav ta namen, da našim ljudem in gojencem glasbenih šol približajo ne samo to glasbeno obdobje, ampak tudi glasbila, ki so jih takrat uporabljali ter seveda tudi na čim bolj izviren način poustvarjanja te glasbe. Tudi letošnji koncerti imajo prav ta namen, da naredijo prerez skozi renesančno, baročno in zgodnje klasično glasbo.

Na nedeljskem koncertu, ki je za nami, so prisotni lahko prisluhnili delom

Phillippa Emanula Bacha, Wolfganga A. Mozarta in Franza Jozepa Haydna. Glasbo teh mojstrov so igrali na čembalo Dina Slama, na violončelo Edi Majaron, na prečni flavti pa Miloš Pahor in Erika Slama. Napovedujejo pa še tri koncerte renesančne in baročne glasbe. Izvajali bo-

dalje na 7. strani ■

—o—

PRAVNO-URBANISTIČNA KOMISIJA SSK O KRAŠKIH REZERVATIH

V preteklih dneh se je sestala komisija za pravna in urbanistična vprašanja pri Slovenski skupnosti in razpravljala o zadnjem osnutku deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine o kraških rezervatih, ki jih ustanavlja dobro znani zakon Belci.

Po temeljiti in razčlenjeni razpravi o celotni zadevni problematiki, ki zaobjema vprašanja zaščite Krasa, kraškega človeka in s tem našo narodnostno skupnost, je komisija ugotovila, da tudi ta zadnji osnutek ne ustreza koristim in pričakovanjem naših ljudi, saj jim praktično razlasti njihova zemljišča in ne nudi nobenih jamstev, da bodo domačini imeli odločilno besedo.

Zato je komisija sklenila, da bo celotno vprašanje globalno preučila v luči urbanističnih instrumentov in z vidika koristi neposredno prizadetih ljudi in sestavila svoje predloge.

Kdaj konec krize v Nabrežini?

Pred nekaj tedni smo v našem listu poročali, da je treba vsak čas pričakovati konec občinske krize v devinsko-nabrežinski občini. Tedaj smo napisali, da je Slovenska skupnost, ki že šest let neposredno ne sodeluje v vodstvu občinske uprave, sprejela predlog KPI in PSI, naj s celotnim svojim izvoljenim predstavništvom vstopi v občinski odbor. O tem predlogu je obširno razpravljala širši odbor sekcije Slovenske skupnosti za občino Devin Nabrežina in ga takorekoč soglasno sprejel. KPI in PSI sta do zdaj vodili občinsko upravo, vendar je bil njun odbor manjšinski in se je ohranjal pri življenju le z zunanjo podporo Slovenske skupnosti, kar je prihajalo do izraza predvsem pri glasovanju o proračunih. Ta odbor pa je že pred meseci odstopil, v pričakovanju, da se sestavi nova, širša koalicija (KPI, SSK in PSI). Vse tri stranke so se bile že zdavnaj načelno sporazumele glede programa, tako da je ostalo odprto le vprašanje sestave občinskega odbora.

Kot smo slišali, so v zadnjih tednih nastale nove in nepredvidene težave, ker so socialisti baje izrazili pomisleke glede predstavnštva Slovenske skupnosti v novem občinskem odboru. Vodstvo PSI v Trstu se baje boji, da bi se v novi koaliciji zmanjšala vloga in vpliv njihove stranke, tako da grozi nevarnost, da se pogovori o sestavi občinskega odbora zaključijo brezuspešno. To bi prej ali slej imelo za posledico razpustitev občinskega sveta

ter razpis predčasnih upravnih volitev. Ni izključeno, da je to tudi želja dela tržaškega vodstva PSI, ki očitno meni, da bi na novih volitvah stranka napredovala, po zgledu zadnjih upravnih volitev drugod po državi. Če je to tudi mnenje večine vodstva PSI, bi bilo prav, da se s tem seznanijo širša javnost, ki zlasti v devinsko-nabrežinski občini ne more razumeti, zakaj in čemu se toliko odlašajo z rešitvijo občinske krize, če so za to dani vsi pogoji.

—o—

SREČANJE S SLOVENSKIMI ŠOLNIKI

Jugoslovanski generalni konzul v Trstu Štefan Cigoj in njegovi sodelavci so se v torek, 20. t.m., srečali v restavraciji Leban v Bazovici z ravnatelji vseh slovenskih šol na Tržaškem. Šlo je za neuradno, a tem bolj prisrčno srečanje, na katerem je generalni konzul predvsem poudaril, kako matična Slovenija in Jugoslavija pozornost spremljata dogajanje na tako pomembnem in kočljivem področju, kot je šolstvo v zamejstvu. Diplomatski predstavnik je ponovno izrazil solidarnost šolnikom in dijakom srednje šole »Srečko Kosovel« na Opčinah, ki je bila pred kratkim žrtev atentata kot tudi šolnikom in učencem šole v Borštu, ki je prav tako bila tarča šovinističnih sil. Srečanje je med drugim nudilo priložnost za izmenjavo mnenj, ki so se tikala predvsem področja slovenskega šolstva v Italiji.

**SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
V TRSTU**

ABONMA ZA SEZONO 1981 - 82
V GORICI

Ferdo Kozak — PUNČKA, drama

Eduardo De Filippo — DOLGONOGE LAZI,
komedija

Federico Garcia Lorca — KRVAVA SVATBA
drama

Nikolaj V. Gogolj — ZENITEV, komedija

Molière — DON JUAN, komedija, gostovanje
Primorskega dramskega gledališča iz Nove
Gorice

Tone Partljič — NA SVIDENJE NAD ZVEZDA-
MI, satirična komedija, gostovanje ljubljans-
kega Mestnega gledališča

Wasserman-Leigh — ČLOVEK IZ MANČE,
glasbena komedija, gostovanje Komedije iz
Zagreba

VRSTE ABONMAJEV

Red A (nedelja popoldne)

Red B (delavnik zvečer)

Sezono v Gorici organiziramo skupaj z Zvezo slovenske katoliške prosvete in Zvezo slovenskih kulturnih društev. Predstave bomo odigrali v Katoliškem domu in v novem Kulturnem domu. Vpisovanje abonmentov na sedežu ZSKD v Gorici, Ul. della Croce 3, vsak delavnik, razen sobote, in sicer od 11. do 14. in od 16. do 18. ure do vključno 6. novembra.

CENE ABONMAJEV ZA SEDEM PREDSTAV

Redni 21.000 lir

Mladinski 13.500 lir

Slovensko stalno gledališče razpisuje tudi družinski abonma, ki omogoča družinam skupni obisk z osnovnim abonmajem, h kateremu vsak nadaljnji družinski član doplača 13.500 lir. Po isti ceni nudimo abonma tudi invalidom.

Sestanek Slovenske skupnosti s poslancem Santuzom

Občinski upravitelji SSK iz Gorice, Števerjana, Doberdoba, Sovodenj, Krmina in goriške pokrajine so se sestali prejšnji teden s podtajnikom za javna dela poslancema Santuzom in tajništvom pokrajinskega odbora Krščanske demokracije.

Med srečanjem so izvoljeni predstavniki in člani tajništva Slovenske skupnosti, ki jih je vodil pokrajinski tajnik stranke Marjan Terpin, predstavili podtajniku potrebo, da se pospeši postopek za izglasovanje globalnega zaščitnega zakona za Slo-

vence, ki je poglavitne važnosti za socialni in kulturni razvoj slovenske narodne skupnosti v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Svoj osnutek zakona je predstavila tudi SSK, ki ga je predložil senator Fontanari.

Deželni svetovalec Štoka je pojasnil poslancu Santuzu najvažnejše točke tega zakonskega osnutka. Pokrajinska odbornica Ferletič in goriški občinski odbornik v Gorici Paulin sta nato prikazala težavni položaj slovenskih šol v mestu, potem ko je postalo neuporabno poslopje v ul. Vittorio Veneto, kjer so trgovska šola in dve sekciji otroškega vrtca; nadalje sta prikazala potrebo po izgradnji novega šolskega centra, kjer naj bi bili zagotovljeni prostori za šole, ki nimajo svojega stalnega in dokončnega sedeža.

Na sestanku so obravnavali tudi vprašanje povezovalne ceste med Števerjanom in Gorico, za katero je dežela nakazala 500 milijonov lir, to posojilo bo odpadlo, če ne bo do 31. oktobra pripravljen ustrezeni načrt. Drugo vprašanje se je nanašalo na prekvalifikacijo v prvo kategorijo mejnega prehoda na Plešivem, preko katerega naj bi pospešili turizem na območju Goriških Brd.

Srečanja so se udeležili tudi deželni svetovalec Brancati, števerjanski župan Klanjšček in pokrajinski predsednik SSK Gradnik.

—o—

RAZSTAVA FRANCETA GORŠETA

Prihodnji torek, 27. oktobra, bodo v razstavnih prostorih goriškega Avditorja odprli retrospektivno razstavo del znanega slovenskega mojstra, Franceta Goršeta. Razstavo prireja ZSKP iz Gorice.

NOVICE

Z odlokom predsednika republike sta bila pred nekaj dnevi razpuščena tržaški občinski in pokrajinski svet. Hkrati pa je notranje ministrstvo imenovalo komisarja za tržaško občino in pokrajino. Svoje dolžnosti bosta opravljala do izvolitve novega župana in novega predsednika pokrajine. Za komisarja tržaške občine je bil imenovan dr. Vittorio Siclari, ki je namestnik vladnega komisarja za deželo Furlanijo - Juljsko krajino. Za komisarja na pokrajini je bil imenovan dr. Domenico Mazzurco, pomagala pa mu bosta dr. Fernanda Buttolo in Flavio Mantini. Vse kaže, da bodo upravne volitve sredi prihodnjega leta.

—o—

Dušan Dragosavac je novi predsednik Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Zamenjal je Lazarja Mojsova, ki mu je potekel mandat.

**JADRANSKI
KOLEDAR
1982**
S KNJIŽNO ZBIRKO

**V prednaročilu
do 31. oktobra 18.000 lir**
po 1. novembru 23.000 lir
vrednost zbirke po knjigarniških cenah ~~49.000~~ lir

Samo za prednaročnike Jadranskega koledarja

Letošnja zbirka:

JADRANSKI KOLEDAR - zbornik

Simon Gregorčič
POEZIJE 1882

Roman Firmani
ZADNJA DOLINA

Aldo Rupel
ŠPORT MED SLOVENCI V ITALIJI

Dr. Draga Černelč
ALERGIJE

KUPON-POPUST 8.000 lir
pri nakupu izdaj ZTT

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

O šolski knjigi Ivana Artača »Človek in čas«

Slovenske šolske knjige tudi tu na Tržaškem so deležne vse premajhne pozornosti zunaj ožjega šolskega območja, kakor da bi ne spadale k slovenski književnosti ali kakor da bi se ne splačalo govoriti o njih v tisku, češ, saj so namenjene samo šolski rabi. A šolske knjige pomagajo poleg učiteljev in učiteljic vzgajati našo mladino v kulturne ljudi, od njih je celo več odvisno v kulturno in moralno-vzgojenem, pa tudi umetniškem pogledu kakor od marsikatere druge knjige, ki je deležna večje pozornosti in pohval. Marsikdaj so bile ravno šolske knjige tiste, ki so vzbudile v mladostniku ali mladostnici zanimanje za to ali ono panogo ne le poklicnega življenja, ampak tudi umetnosti ali znanosti. Zato si tudi nove šolske knjige zaslužijo vso pažnjo recenzentov in vse spoštovanje, ki gre knjigi kot nositeljici in posrednici kulture mladim rodovom.

Že iz teh vzrokov zasluži pozornost nova šolska knjiga profesorja Ivana Artača »Človek in čas«, I. del, s podnaslovom »Od najstarejših časov do Karla Velikega«. (Zgodovina in državljanska vzgoja za prvi razred srednje šole). Knjiga je izšla nedavno v Trstu, izdal in založil jo je šolski urad za Furlanijo - Julijsko krajino, zares lepo pa jo je natisnila tiskarna Nuova Del Bianco v Vidmu. Gre torej za učno knjigo iz zgodovine. Besedilo ponazorjuje zelo številne in naravnost krasne ilustracije, risbe in fotografije, največ v barvah, prava paša za oči. Brez pretiravanja se lahko reče — tudi upoštevajoč zelo dober papir — da je to ena najlepših, če ne sploh najlepša slovenska šolska knjiga, kar nam jih je kdaj prišlo v roke. In to velja tudi za jezik, v katerem je napisana, in za njeno strokovno kvaliteto. Pri sestavi te učne knjige so sodelovali in si tako poleg avtorja vsebine Ivana Artača pridobili zasluge zanjo prof. Vinko Beličič, ki jo je še posebej jezikovno pregledal, prof. Magda Tavčar, ki je oskrbela prikupno naslovno stran in lepe ilustracije, in prof. Franjo Kosovel, ki je izdelal živobarvne in zelo pregledno izrisane zemljevide.

Vsebinska je napisana tako živo in nazorno, da jo z veseljem prebira tudi odrasel človek, ki sicer verjame, da vse tisto že ve. A tudi če je vse to že prejel vedel, zdaj še enkrat rad prebere v zelo lepi slovenščini in zelo jasno, pregledno in zgoščeno napisano zgodovino človeške omike, posebno omike zahodnega sveta in bližnjega vzhoda, od najstarejših časov do dobe Karla Velikega. Če uspehi v šolah dozdevno niso taki, kot bi si jih želeli, krivde za to gotovo ni pripisati šolskim knjigam take kvalitete, kot je ta knjiga, ki razodeva ne le znanje in skrb, ampak tudi ljubezen avtorja in tistih, ki so mu pomagali. Čutiti je ne le ljubezen do snovi, ampak tudi do mladine. Skoraj zavidamo mladim, ki si bodo vzgajali duha ob takem prikazu zgodovinskega dogajanja, poživiljenem s kratkimi odlomki iz živega, kot bi lahko rekli, to je iz poročil in literarnih odlomkov iz tistih časov. Ginljiv je n.p.r. testament cesarja Avgusta, grozoten pa opis Hunov, ki zares lahko vzbudi v šolarjih, pa tudi v odraslih živo predstavo, zakaj je pomenilo to azijsko ljudstvo tako nevarnost za zahodno kulturo.

Zgodovinski prikaz je v celoti uravnovešen, zgoščen, zanimiv in za učence lahko dojemljiv, prilagojen živi fantaziji mladine. Vse si bodo z lahkoto zapomnili, ker teksti tudi odgovarjajo njihovi umski razvitosti v prvem razredu srednje šole ter jo pomagajo razvijati in spodbujati. Zasedili smo eno samo malenkostno tiskovno napako. Kar pa zadeva jezik, je — kot rečeno — naravnost vzoren in tako bo ta knjiga tudi odličen pripomoček za jezikovno vzgojo. Edino, kar bi lahko očitali knjigi, je to, če je to namreč sploh očitek, da se v pogledu učenja slovenske zgodovine zgodnje dobe malo preveč drži mnenj starejših zgodovinarjev, ki ne vzdržijo več zgodovinske kritike, kot n.p.r. trditev, da »so Karantanci zaradi vpadov divjih Obrov prosili Bavarce za pomoč in s tem posredno priznali njihovo nadoblast«. To so mogli morda trditi stari slovenski zgodovinarji, ko fevdalna ureditev v frankovski zvezni državi še ni bila dovolj preučena. Zdaj pa je po zaslugi raznih zahodnih zgodovinarjev že čisto znano, da Bavarci, ki so bili sami pod frankovsko nadoblastjo, niso imeli pravice spraviti kakega drugega naroda pod svojo oblast. Edini, ki je imel pravico izvajati nadoblast nad kakim drugim narodom, je bil fran-

kovski vladar in tako so Bavarci smeli iti Slovencem na pomoč in simbolno raztegniti na Slovence le oblast frankovskega kralja po pooblastilu tega samega, ne da bi imeli sami kako oblast nad Karantanijo. To potrjujejo tudi viri, ko trdijo, da so Slovenci ob smrti kneza Boruta prosili frankovskega vladarja, da jim vrne knezovega sina, ki je bil kot talec — a ne talec v da-dašnjem smislu — v šoli na otoku na Chiemskem jezeru. Seveda ni krivda avtorja te nove šolske knjige, da slovensko zgodovino še vztraja pri zastarelem pojmovanju fevdalne dobe na evropskem Zahodu.

Ne moremo si kaj, da bi končno ne navedli kratkega, pa jedrnatega odlomka iz poglavja o državljanski vzgoji, ki ima naslov »Človek v družbi« in zaključuje knjigo. Odlomek ima naslov »Lepo vedenje« in pravi: »Odlina mladega človeka je lepo vedenje: doma, v šoli, v družbi, na cesti. Bodi vljuden in prijazen v govorjenju do vseh, posebno do staršev in predstojnikov! Spoštuj starejše in jim pomagaj, če potrebujejo tvojo pomoč! Dobro vzgojen mlad človek pozdravlja, kadar je to primerno, posebno pa znane ljudi. V avtobusih in javnih vozilih daje prednost starejšim, posebno materam z otroki. Ne preklinja, ne obiskuje sam javnih lokalov in ne hodi gledat filmov, ki niso primerni za mladino. Ne uživa alkoholnih pijač in ne kadi, ker to škoduje mlademu organizmu. Rad se udejstvuje v mladinskih in športnih organizacijah. Ve, da je pravi športnik olikan, plemenit in vedno pripravljen drugim pomagati. Tudi zanj velja staro grško vodilo: »Zdrav duh v zdravem telesu!«.

Torej nova šolska knjiga, ki smo je vsi z našo mladino vred res lahko veseli!

H.

Oktobrska številka Ognjišča

Oktobrska številka Ognjišča prikazuje na cvitku barvno fotografijo mlade zamorke z otročičem na hrbtu kot opozorilo na to, da obhaja Cerkev ta mesec in sicer v nedeljo, 18. oktobra, misijonsko nedeljo. V tej zvezi je tudi intervju s slovensko misijonarko sestro Konradino Resnik, ki deluje v Bombayu v Indiji. Pripada pa kongregaciji Hčera svetega Križa, ki ima svoj sedež v Belgiji. V intervjuju z urednikom Ognjišča je povedala marsikaj zanimivega iz svojega življenja in iz delovanja v Indiji, kjer dela v neki misijonski bolnišnici. V indiji je preživela že 48 let in čeprav živi ločeno od Slovencev, nikakor ni pozabila svojega materinega jezika.

Seveda se tudi ta številka začne s takoimenovanim pismom meseca. Tudi tokrat je to pismo dekleta, ki ima probleme s spolnostjo ali bolje rečeno z ljubeznijo, ker dolgo ni našla odmeva na svoje ljubezensko hrepenenje. V pismu opisuje pretekle težave in sprašuje za nasvet v sedanjem položaju in tak nasvet ji oče urednik tudi da. Precej dolg članek govori o novem filmu, ki prikazuje življenje papeža Janeza Pavla II. Nedvomno je film dober, vendar se človeku le vzbuja dvom, če ni tudi to neka oblika kulta osebe, pred čemer bi se morala Cerkev varovati. Če pa gre za špekulacijo filmskega podjetja za dobičkom, pa se s tem tudi ni mogoče strinjati. Ljudje, ki uganjajo kult s papežev o sebo, izpostavljajo s tem ne le tega, ampak tudi že bodoče papeže hudim duševnim pritiskom. Prizadevati si bodo namreč morali, da bodo odgovarjali podobno, vedno idealizirani in poveljevalni, ki jo kult osebe ustvarja o njih, in to je težko pre-

našati. Nedvomno služi ta film o papežu bolj nacionalnemu ponosu Poljakov kakor pa katoliški Cerkev.

Priloga je tokrat posvečena svetemu Vincenciju Pavelskemu, duhovniku, ki je ljubil uboge in jim pomagal, kolikor je le mogel. Temu so posvečene tudi štiri strani barvnih fotografij, od katerih kaže ena lepo cerkev sv. Jožefa v Celju, kjer je bila prva postojanka lazaristov v Sloveniji, katere je poklical tja mariborski škof Slomšek leta 1852. Kot znano, ta red tudi zdaj plodno deluje na slovenskih tleh. Slikovna priloga prikazuje tudi postojanko lazaristov v Ljubljani.

Lepo sta napisani obe kratki noveli v tej številki. Ena ima naslov »Ljubila te bom za oba«, zgodba o nezakonski materi. Druga pa nosi naslov »Moje prvo srečanje z Bogom in v njej avtor, ki se je podpisala samo z imenom Branka, opisuje nevarno doživetje v gorah. Seveda tudi v tej številki ne manjka niti članek, ki poroča o srečanju z invalidom — taki članki so nam opomin k človečnosti in k ljubezni do bližnjega, posebno še do nesrečnega bližnjega — niti rubrika Pisma z dopisi mladih, pa tudi ne rubrika, ki razlaga pomen krstnih imen in knjižni pregled. Ta številka Ognjišča nam predstavlja tudi ameriškega črnega pevca in glasbenika Stevieja Wonderja in svetovnega prvaka motociklista Marca Lucchinellija. Nadaljuje se roman »Usodno srečanje«. Poleg mnogih drugih drobnejših prispevkov najdemo na obeh straneh zadnje platnice ter na celi strani teksta opis slovite štajerske božje poti Svete gore ob Sotli. Žal je tudi v tem tekstu samo govor o Slovanih, ne pa o Slovencih v prvih stoletjih slovenske zgodovine.

Sodobno kmetijstvo

Vplivi na molznosti krav

Krave, ki imajo slabo molznost ali močno povešeno ter slabo oblikovano vime, je težko dobro izmolsti. Ker se pri takih molža podaljša in podraži, jih rejci pogosto izločajo iz nadaljnje reje. V govedorejskih deželah so pričeli s sistematično selekcijo, katere namen je, da bi zredili krave, ki imajo primerno vime za strojno molžo, ki se jih da hitro pomolsti in ne zahtevajo dodatnega dela pri spodbujanju vimena ter izmolzevanju.

Na hitrost molže in na gospodarnost vpliva tudi dedna sposobnost krave za molžo kot tudi različni sistemi molže, molzni stroj in njegova vzdrževanost, tako kot so vakuum, pulz, razmerje med fazama sesanja in mirovanja, sesalne gume, napeljava in dimenzije mlekovodov.

Zaradi različnega delovanja molznic strojev nastane celo 10 do 30 odstotkov razlik v hitrosti molznosti. S tehnično dobro vzdrževanim standardiziranim strojem je čas molže krajši za 24 odstotkov in poprečni iztok mleka (1 kg mleka namolženega v minuti molže) večji za 20 odstotkov kot pri običajnem molznem stroju.

Vplivi hleva nastajajo zaradi vplivov okolja, navad in izurjenosti molznikov pri spodbujanju vimena, nastavljanju in snemanju sesalnih čaš in slepi molži, posebno pa pri obrabljenih gumah, nahanjanju vakuumu ter nastavitvi vakuumu. Pri nižjem vakuumu je molža počasnejša in s tem dražja.

Pri molži ni odločilen vakuum pri črpalci, pač pa tisti, ki je med molžo v molzni posodi oziroma sesalnih čašah. Vzrok

za moten vakuum (prenizek, previsok ali nihajoč) lahko iščemo v nepravilno oskrbovanih in vzdrževanih molznicah.

Pri pomanjkljivi molži so pogostejši mastitisi in obolenja vimena, zmanjša se količina mleka, več krav pa je treba izločiti. Stimulacija pred molžo močno vpliva na intenzivnost izločanja hormonov oksitocina in vasopresina v krvi. Koncentracija hormonov je v močni soodvisnosti z notranjim pritiskom v vimenu in s tem z dolžino molže.

Z. T.

KRITIKE LEVE STRUJE SSK

»V preteklih dneh so se sestali predstavniki Leve struje SSK ter obravnavali vrsto političnih vprašanj krajevnega ter državnega značaja.

Predstavniki Leve struje pa so obenem kritično ocenili delovanje strankinega vodstva bodisi na deželni ravni, kakor tudi na pokrajinski ravni. Verticistično vodenje stranke, nesklanje deželnih oz. pokrajinskih svetov, neizvrševanje statutarnih določil, vsiljevanje ideološko opredeljene politične linije ter nebrzdano stremljenje po vstopu v deželni odbor so politična dejstva, ki jasno dokazujejo voljo sedanjega političnega vodstva, ki trmasto zasleduje le cilj političnega zaveznitva s Krščansko demokracijo. Predstavniki Leve struje opozarjajo strankino vodstvo, da ne bodo nikoli pristali na noben morebitni strankin vstop v deželni odbor, če ne bo o tem prej debatiral in odločal deželni svet ter če ne bo sedanje vodstvo zamenjala večina, ki bo izraz vseh sil, ki so prisotne v stranki in s tem sklepom omogočili tudi na občinskih ravneh sestavo novih odborov«.

GLASBENI POPOLDNEVI V REPENTABRSKI CERKVI

■ nadaljevanje s 4. strani

do vrsto skladb za instrumente, ki so bili takrat najbolj pogosti. To so kljunaste flavte, viole »da gamba« in »da braccio«, prečne flavte, čembale in seveda ne smemo pozabiti na človeški glas, ki je gotovo igral zelo pomembno vlogo pri glasbenem okusu tedanje dobe, posredno zato tudi veliko vlogo pri pisanju mnogih skladateljev, ki so veliko ustvarili tudi za glas in spremljavo.

Popoldanski koncert v nedeljo, 25. t.m., bo tako posvečen kljunastim flavtam. Med drugim bodo igrali tudi dela Dufaya, Purcella, Byrda, nekaterih neznanih avtorjev in drugih avtorjev. Igrali bodo tudi nekaj priredb in skladb za kljunasto flavto sodobnih avtorjev, kar bo dalo koncertu gotovo zanimiv pečat. Zadnja dva koncerta bosta na drugo in tretjo nedeljo v novembru. Izvajali bodo nekaj skladb za glas in razne viole skladateljev, Fordeja, Pilkingtona, Hofhainerja, Palestrine, Vendelota in drugih. V nedeljo 15. pa dela Waltona, J. S. Bacha, Boismarkiterja, Telemana, Händla in Erlebacha. Alt bo pela Dina Slama, ki bo tudi igrala na čembalo, Miloš Pahor, Nives Košuta in Erika Slama bodo igrali na prečne in kljunaste flavte, francoski glasbenik Gelis, ki se je odzval vabilu Oseka, pa bo igral na violo »da gamba«.

Gre torej za zelo širokopotezno pobudo omenjenega odseka. Če se bodo ljudje v tako lepem številu udeležili tudi prihodnjih koncertov, kot so se v nedeljo, bodo prireditelji lahko zadovoljni za opravljeno delo in vloženi trud. Renesansna in baročna glasba pa bosta spet tudi za širšo javnost pridobili spoštovanje.

S potrdilom Evropske gospodarske skupnosti bo 30% polog na vrednost uvoza, ki je bil uveden maja v podporo liri, zapadel 1. marca 1982 ter se po 30. septembru postopno zmanjšuje: na 25% za obdobje oktober-december, na 20% za januar ter na 15% za februar.

Poleg tega je Evropska gospodarska skupnost postavila na listo proizvodov, ki so bili že oproščeni pologa (železarstvo, žita in petrolej), tudi kmetijske pridelke ter barvaste kovine, za katere je polog tako zapadel 30. septembra.

Trgovinski primanjkljaj Italije se je v prvih 7 mesecih 1981 dvignil na 11.694 milijard lir (9543 v enakem obdobju 1980). Povečal se je delež petrolejskega primanjkljaja, ker je petrolej — kot je bilo rečeno — oproščen predhodnega pologa 30%. Petrolejski primanjkljaj je znašal 14.152 milijard, proti čemer stoji aktivni saldo vseh drugih sektorjev za 2.458 milijard, zlasti sektorjev tekstila in oblačil, kovinskih proizvodov ter prevoznih sredstev.

Predhodni polog je menda vplival tudi na zmanjšanje zalog ter na elastičnost finančne uprave podjetij.

Konec trgovinskega leta se napoveduje morda nekoliko manj črn tudi zaradi nihanja paritet med glavnimi valutami: padec dolarja omogoča znižanje stroškov za uvoz, ošibitev lire v razmerju z valutami evropskega monetarnega sistema pa spodbuja vzpon italijanskega izvoza.

2

GOSPODARSKI SPORAZUMI ITALIJA - JUGOSLAVIJA - EGS

DR. EGIDIJ VRŠAJ

Neprimerna denarna politika, administrativno nadzorstvo nad cenami ali podpiranje nekonkurenčne industrije igrajo enako zlonosno vlogo kot protekcionizem, tako z direktnimi protekcionističnimi ukrepi kot z zakritim protekcionizmom ukrepov za samozadrževanje izvoza.

Po tem svetovnem pregledu, si zastavimo vprašanje: kakšen je sedaj položaj italijanskega gospodarstva v mednarodni delitvi dela.

Položaj — pravi Spadolinijeva vlada v svojem protiinflacijskem dokumentu — se je obrnil v našo škodo.

Deflacijske odseve na notranje gospodarstvo popraviljanja neravnovesja v plačilni bilanci bo mogoče odpraviti samo z zamenjavo na odprtem tržišču uvoženih proizvodov z domačimi proizvodi ter s popraviljanjem neravnovesja na področju stroškov in proizvodjalnih pomanjkljivosti.

V zvezi s tem ni mogoče potegniti nobene optimizma iz zadnjih ugodnih podatkov o plačilni bilanci, ker so posledica začasni vzroki (zlasti turizma) ter učinkov

30% predhodnega pologa za plačila v tujini. Položaj naših računov s tujino ostaja dalje zelo težak, ter se ni spremenilo predvidevanje, da bo brez primerne politike primanjkljaj tekočih postavk letos še večji kot lani.

Italijanska plačilna bilanca je bila avgusta aktivna za 1.240 milijard lir. Ta aktivni saldo se pridružuje aktivnima saldoma iz junija (2314 milijard) in julija (1978 milijard), kar prinaša celotni aktivni saldo 549 milijard za prvih 8 mesecev v letu 1981. Lani je bila plačilna bilanca pasivna vse leto razen julija.

Evropska gospodarska skupnost je 17. septembra v bistvu sprejela zahtevo italijanske vlade za podaljšanje uvoznega režima predhodnega pologa, ki je bil uveden 27. maja ter bi moral prenehati 30. sept.

Nekateri evropski partnerji so kritizirali predhodni polog ter ga smatrajo samo za blažilo namesto radikalnih ukrepov za ozdravljenje italijanskega gospodarstva, katerega disfunkcija se — po sodbi teh kritikov — prenaša na druge člane Evropske gospodarske skupnosti.

- Ma tisti Panella, kej je še živ?
- Se zna, de je. Kej taku naumno prašavaš! Sej sm ga vidu na televižjoni.
- Prašavam zatu, ke so rekli, de štrajka ses stradanjem ke je treba pomagat petnajst meljonam ledi, ke be lahko umrli zastran lakote.
- Ma uan je vre nehau, zatu ke so mi tam pr evropskem parlamenti obljudi, de bojo nekaj nardili.
- Jn uan se zanaša na tiste oblube? Ja, ja, sej ni taku naumen koker tisti Irci, ke grejo do kraja. Ma jest be reku, de tiste lakote po sveti je kriva mižerja. Ledje so bogi, nimajo neč jn taku delajo otroke. Jn ke je otrok zmiram več, je zmiri več lačneh. Jest rečem, de je prou, de jem kej pomagajo, ma tu ne reše problema. Al pej samo za an cajt. Treba use premislet u, koker se reče, daljši perspektivi. Za leta naprej. Jn sm se spounu, ke smo uni bot govorili od televižorjev. Za rešt problem, be mogli u

tistmi evropskemi parlamenti sklent, da bojo šenkali lačnem narodam dosti televižorjev. Kaj češ, s tistmi pilolami ti zaostali narodi nanka ne znajo ravnat. Ma televižjon be pej znali gledat. Čez an par let be blo dosti menj otrok jn, se zna, tudi menj lakote. Se ti ne zdi?

- Ne rečem, de ni tudi televizor ana medicina. Ma vselih be mogli na sveti tudi prdelat več žita, moke kruha... Be mogli naredet an apel tistem državam, ke be lahko prdelale več.
- Ben, Amerika vre prdela zadosti. Zase jn še za druge. Prfina za Ruse. Ke ti, čeglih jemajo tolko zemle, ne prdelajo nanka zase. Prouzaprou so tudi uani krivi, če je lakota na sveti, ke odjedajo ameriansko žito drugem narodam. Rusi be mogli zahtevat, de Amerikanci pošljejo vse tisto žito, ke jem vancava, tistem lačnem narodam. Ne pej pobasat vse uani. Ma tudi Rusi, ke so dobri ledje, be mogli začent delat demoštracije pruti lakoti. U pohodeh pruti lakoti be mogli pisat jn kričat: nečemo tankov jn raket jn kanonov, čemo naše, socijalistično žito jn ne žito od amerianskih imperjalistov.
- E, dragi moj, lepo pevaš, ali glas ti ne valja. Taku pravejo Srbi.. Ti jemaš glavo u oblakah. U Rusiji, dragi moj, je red. Tam ni smet delat demoštracije za vsak drek, koker tle pr nas. Tam gradijo socijalizem. Tisti realni socijalizem. Jn ni cajta za se špasat. Jn Amerianski kapitalisti tudi rajše prodajo žito Rusam, ke lepu plačajo. Kej bojo dajali tistem bogem narodam, ke nimajo s čem plačat? Jn tudi če be jem dali, sej ta bogi jn lačni vselih ne be dobili neč, ke be se po poti vse razgebilo jn be narveč pobasali tisti ke so pr koriti, tisti polkovniki jn tako. Zatu ke bogem na-

rodam manka vse, ma polkovnikov jemajo pej zadosti.

- Videm, de si forte pesimist. Jn Panella?
- Ti ne stoj skrbet za Panello!

—o—

OSVEŽUJOČI »STUDENCI«

■ nadaljevanje s 1. strani

političnega, kulturnega in družbenega osveščanja na območju, ki v tem pogledu, ne po krivdi avtohtonega prebivalstva, ni makedovekakšne tradicije. Zato zasluži ne samo vse priznanje, temveč tudi dejavno solidarnost celotne slovenske narodne manjšine v Italiji. Že danes opozarjamo na temo prihodnjega simpozija, ki ga bo krožek priredil v letošnjem novembru. Predmet razprave bo namreč »Manjšina in politična avtonomija«, se pravi eno najbolj žgočih in aktualnih vprašanj, ki po bliže zadevajo predvsem našo slovensko manjšino v Italiji.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

OTVORITVENA PREDSTAVA SEZONE 1981-82
Ferdo Kozak

»PUNČKA«

Dramatična zgodba v petih slikah
dogaja se v Ljubljani leta 1936

V soboto, 24. oktobra 1981 ob 19.30 — izven abonmaja

Nadaljuje se vpisovanje abonmajev ob delavnikih od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, tel. 734265.

Vse abonente prosimo, da pri blagajni Kulturnega doma dvignejo svoje izkaznice.

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, štev. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart. Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Spadolinijeva vlada je s triletnim načrtom 1982-1984 prevzela nelahke naloge: uravnovešanje računov s tujino, zmanjšanje inflacije do konca leta 1982 na 16%, nadalje povečanje (zlasti v južnih pokrajinah) naložb in zaposlitve, da bi dala delo vojski nad dva milijona brezposelnih, med katerimi je poldrug milijon mladincev.

Prehajajoč od Italije na Jugoslavijo, lahko takoj rečemo, da so v tej državi zdaj podobne gospodarske težave kot v Italiji, samo da je boj za stabilizacijo še bolj zapleten.

Predsednik vlade Djuranović je ob odprtju velesjema v Zagrebu 10. septembra poudaril: »Izboljšati plačilno bilanco ter omejiti inflacijo; to sta zdaj najvažnejši nalogi ter sta med seboj povezani in soodvisni«.

Cene na drobno v Jugoslaviji so se v prvih 8 mesecih letos dvignile za 49,3% v primeri z lanskim povprečjem. Izvozne cene so se v prvi polovici leta povečale za 15%, zaradi česar postajajo jugoslovanski proizvodi na svetovnih tržiščih nekonkurenčni.

Trgovinska bilanca je že v prvih 6 mesecih dosegla primanjkljaj 4,5 milijarde dolarjev.

Vrednost izvoza je bila v prvih 8 mesecih 1981 — kot je dejal Djuranović — za 6% nižja od planirane v petletki 1981-1985.

Izvoz ladij, lesa, junetine, gradbenega materiala in barvastih kovin je bil dvakrat

manjši kot v enakem obdobju leta 1980. Poleg tega je bil izvoz na konvertibilno področje, to je na Zahod, za 20% nižji od plana, medtem ko je izvoz na klirinško področje, to je na Vzhod presejal plan za 14%.

Jugoslovanska industrijska proizvodnja je v prvih 8 mesecih napredovala za 4,8%, toda uvoz je presejal plan ter je bil pokrit z izvozom samo za 50% namesto predvidenih 63%.

Temu položaju sledi naraščanje zadolževanja v tujini, ki je ocenjeno za 22 milijard dolarjev; težnja je, da bi zadolžitve znižali na 16 milijard do konca leta 1981.

Po pisanju tiska leži v skladiščih neocarinjena oprema za 500 milijard dinarjev ter je ni mogoče montirati, da ne bi poslabšali valutnih bilanc posameznih republik in avtonomnih pokrajin.

Za odplačevanje dolgov v tujini predvidevajo, da bo treba leta 1982 porabiti 7,5% narodnega dohodka. Narodni dohodek bi moral po petletki 1981-1985 naraščati letno za 4%, kar pomeni, da bodo manjkali še 3 - 3,5%.

Dejansko Jugoslavija ne bo morla v letu 1982 računati na nova tuja posojila.

—o—

Kljub tej narodni in mednarodni precej črni sliki, kriza »tipa 1929« zdaj ni več mogoča. Zakaj? Ker obstajajo posebne protikrizne ustanove, kot so Mednarodni denarni sklad, Svetovna banka, GATT; poleg tega so bile ustanovljene integrirane gospodar-

ske cone, zlasti Evropska gospodarska skupnost, ki je največja trgovinska velesila na svetu; gre za konkretno solidarnost, ki temelji na preciznih in mednarodnih zakonih.

Izkoristiti je treba — kot pravi Spadolinijev dokument — »dimenzijo Evropa« ter spremeniti »trgovinsko skupnost« v »proizvajalno skupnost«, ki bo zmožna avtonomnega razvoja. Na evropski osnovi je možna nova industrijska revolucija ter se je mogoče lotiti težkih vprašanj, ki so zakrila prvotna vprašanja ustanovne pogodbe: inflacija, energija, proizvodjalna preustrojitev, industrijske novosti.

To so vprašanja, katera zgolj posamezne države zelo težko rešijo.

»Dimenzija Evropa« je tudi glavni zvezni člen med Italijo in Jugoslavijo za skupno reševanje vprašanj, katera je ločeno zelo težko rešiti.

Za ta namen je bil 2. aprila 1980 podpisan sporazum za gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo, seveda vključno Italijo.

Naj spomnimo, da sporazum pod prvim naslovom obravnava gospodarsko, tehnično in finančno sodelovanje, pod drugim naslovom trgovinske izmenjave, vstevši malo-obmejno trgovino, pod tretjim naslovom italijansko-jugoslovansko prosto cono, pod četrtnim naslovom nediskriminiranja delavcev obeh strani ter pod petim naslovom splošne in končne določbe. (Dalje)